

פרוטוקול מס' 30 ד'

סיטיבת ועדת השירותים הציבוריים
שהתקיימה ביום ג', יז' בסיון תשט"ו - 7.6.55

הישיבה נפתחה בשעה 08.45.

בכור: ד"ר א. אלטמן - היו"ר
ב. הרואל
ז. טברסקי
ב. כצנלסון
ש. כפרית
ד. נצר
י. ניצני

מוזמנים: פרופ' הלפרין - מומחה לטיפול בחולי נפש
פרופ' ויניק - מומחה לטיפול בחולי נפש
ד"ר פלדמן - ממשרד הבריאות
ד"ר רוזנטל - ממשרד המשפטים
מר ליבנה - ממשרד הבריאות
מר גלובוס - ממשרד הבריאות

ד"ר-היום: דיון בחוק המתוקן לטיפול בחולי נפש, תשט"ו - 1955.

- - - -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. אלטמן:

בשמע את החוק המתוקן כפי שנוסח על-ידי ד"ר

רוזנטל.

אני מציע לקרוא את החוק בשם: חוק לאשפוז חולי נפש, כי בכל המעיינים מדובר על אשפוזם של

ד"ר רוזנטל:

חולים.

אשפוזים מושג מצומצם ביותר. החוק הוא יותר רחב מאשר אשפוז.

פרופ' הלפרין:

בשאיך את זה כמו שהיה עד עכשיו.

היו"ר א. אלטמן:

בנוגע להגדרה של "מנהל", החוק הזה נובע רק למנהל רפואי, כי יש בתי-חולים שיש להם שני מנהלים: מנהל רפואי ומנהל אדמיניסטרטיבי.

פרופ' הלפרין:

מר גלובוס: לפי פקודת בריאות העם משנת 1940 יש מעיפים אחדים המדברים על בתי-חולים, שם כתוב שכל בית-חולים צריך שיהיה לו מנהל רפואי, להוציא מנהל אדמיניסטרטיבי. כשמדברים על מנהל בית-חולים פירושו מנהל רפואי.

בסעיף 3(א) כתבנו במקום המלה "הובא" את המלה "הועמד".

ד"ר רוזנטל:

בסעיף 3(ג) במקום המלים "לפי סעיף-משנה (א) או לפי סעיף-משנה (ב)" תבואנה המלים "לפי סעיף-קטן (א) או לפי סעיף-קטן (ב)".

לפי דעתי ההגיון מחייב שמעיף 4 יבוא אחרי סעיף 2, ושסעיף 3 יהיה סעיף 6.

אם אין התנגדות - ההצעה מתקבלת. היו"ר א. אלטמן:

בסעיף 6 במקום "על-ידי אישור בכתב" - "על-ידי הוראות בכתב". ד"ר רוזנטל:

בסעיף 7: במקום "לפי סעיף 3" - "לפי סעיף 6", ובמקום "הוראה" - "הוראה".

בסעיף 8 יש הסתייגות של שר הבריאות.

אנחנו מחנכים לזה, מר כהן אמר שזו הסתייגות של הממשלה, אנחנו רוצים לדעת מדוע. פרופ' הלפרין:

השאלה היא מה הנימוק של הממשלה להסתייגותה. ז. טברסקי:

אנחנו לא רוצים שביית-חולים פרטי לאמר: אנחנו לא מקבלים את החולה, כי אנחנו רוצים תשלום אחר. ד"ר רוזנטל:

בסעיף 9 השמטתם בפעם האחרונה את ההודעה ליועץ המשפטי לממשלה, אבל יש פה סעיף בדבר האפוסטרופוס הכללי, אז אולי נוסיף אחרי "לפי סעיף 9" את המלים "ולאפוסטרופוס הכללי"?

אני חושב ששר הבריאות צריך לעשות זאת, בית-החולים שולח לשר הבריאות, ובאופן אוטומטי הוא שולח כל שבוע רשימה של החולים שנתקבלו. פרופ' ויניק:

מדוע לא נודיע לאפוסטרופוס בזמן שחולה מתקבל? פרופ' הלפרין:

יש אפשרות של קבלת אדם בלי הוראת אשפוז. ד"ר רוזנטל:

אני חושש מכל העניין הזה, כי הוא עלול להפוך את כל כוונותינו לחוק הזה, אני שואל האם זה מוצדק שאנחנו לא מתחשבים כאן עם החיים הפרטיים של המספחה שאצלה קרה אסון. בדגע שראש המספחה חלה, מופיע כבו טישהו מן האפוסטרופוס ואומר: עכשיו אני דואג לכל העניינים הכספיים. זה די מסוכן. ד"ר פלדמן:

נוסף על כך אנחנו חסבנו מאד על סודיות העניין. כאן אנחנו נותנים למישהו לגטרי מבחון את השם של החולה וזה לא רצוי.

גם אני חושב שזוהי נקודה מסוכנת, שנית, עד היום לא ידעתי שיש אפוסטרופוס כללי, רוב הרופאים אינם יודעים זאת, אני חושב שאם שר הבריאות או המחלקה להיגיינה רוחנית יתפלים בעניין, הם ידאגו גם לזה. רבים מן הפסיכיאטרים התנגדו להודיע גם לשר הבריאות בגלל הסודיות, ואם אנחנו נתחיל להרחיב את המסגרת - זו סכנה של פגיעה בסודיות. לדעתי מספיק שביית-החולים יודיע לשר הבריאות, והוא יעשה את מה שהוא מוצא לנכון. פרופ' ויניק:

אני חושב שהאפוסטרופוס זה דבר חשוב, אי אפשר להשאיר רכושן של חולה הפקר. סודיות אינה כנגד אנשי הממשלה. איזה הבדל יש אם שנים או ארבעה אנשים יודעים זאת. מר גלובוס:

האפוסטרופוס הוא פקיד גבוה ביותר בשירות הממשלה, הוא באטן עלינו, ואנחנו יכולים להודיע לו שאלה הם חודות, לכן אני חושב שאין כאן שום פגיעה בסודיות, צריך להכניס את האפוסטרופוס הכללי.

ד"ר רוזנטל:
האפוסטרופוס הכללי הוא אדם מאד אחראי, הוא אינו מסתלט על רכוש, נותנים לו סמכויות הנהלה זמניות. אם הוא רוצה לנהל את כל העניינים של הרכוש הוא צריך לפנות לבית-משפט ולבקש צו אפוסטרופוסות שלמה.

ז' טברסקי:
לי נדמה שאי אפשר לגמרי להוציא את כל העניין של האפוסטרופוס הכללי. ישנם מקרים של אדם בודד, שהוכנס לבית-חולים, צריך מישהו לדאוג לחדרו. הרצון לשמור על הסודיות טובה, ולכן אני מציעה שיודיע המנהל הרפואי לשר הבריאות בשני העתקים, שאחד טיועד לאפוסטרופוס הכללי.

ד. נצר:
אם יש לחולה משפחה, מדוע צריך אפוסטרופוס לספל בענייניו של אותו חולה?

ב. כצנלסון:
אני מחייבת מאד את עניין הסודיות, יחד עם זה איני מתעלמת מהמציאות שישנם אנשים בודדים וכו'. לכן אני מציעה שבאופן אוטומטי מודיעים לשר הבריאות ולאפוסטרופוס.

ד"ר רוזנטל:
אני מציע לכתוב: לשר הבריאות ולאפוסטרופוס הכללי.

ד"ר פלדמן:
אני מציע להחליט לשר הבריאות, ושהוא יודיע על כך במקרה הצורך לאפוסטרופוס הכללי.

היו"ר א. אלטמן:
יש שתי הצעות: (א) שיהיה כתוב, יודיע המנהל מיד לשר הבריאות ולאפוסטרופוס הכללי; (ב) שיוודע שר הבריאות במקרה הצורך לאפוסטרופוס.

ד"ר רוזנטל:
זה מתנגד להעיק 26(א).

ד. נצר:
נחזור להצעה המקורית, לחוק המקורי, בסעיף 9. שם כתוב: על קבלת חולה לבית חולים... יודיע מנהל בית-חולים מיד לשר הבריאות... גם ליועץ המשפטי לממשלה... אני מציעה לכתוב: לשר הבריאות וליועץ המשפטי לממשלה.

פרופ' ויניק:
אני חושב שמיותר להכניס את זה לחוק, אולי כדאי שתהיינה תקנות בנוגע לזה.

ש. כפרית:
צריך להחליט מה יותר לטובת העניין: יועץ משפטי או אפוסטרופוס. אני מציעה להתייעץ בעניין זה עם היועץ המשפטי.

ד"ר פלדמן:
ייתכן שאני יכול לסדר איזה טופס שיתן מה שהרופאים רוצים.

היו"ר א. אלטמן:
שמענו את כל ההצעות, ואני מעמיד להצבעה את שאלת האפוסטרופוס.

הוחלט: לכתוב: לשר הבריאות ולאפוסטרופוס הכללי.

ד"ר רוזנטל:
בסעיף 11(ד) במקום המלה "ברונה" תבואנה המלים "כשהיא דנה".

בסעיף 14(א) מתחלף סדר המלים, ויהיה כתוב: "המשתמש בבית-חולים כלפי חולה באמצעי כפייה".

בסעיף 16(א): במקום "לפי סעיף 3" - "לפי סעיף 6".

בסעיף 17 במקום "האפוסטרופוס על גופו" - "אפוסטרופוס

על גופו".
בסעיף 19 יהיה כתוב: "לפי בקשת קרובו של החולה או אפוסטרופוס על גופו".

ט.י.

בסעיף 20 יהיה כתוב: „...ביקש קרובו של החולה או האפוטרופוס על גופו...”

בסעיף 22(ב): „הוועדה הפסיכיאטרית כשהיא דנה בעררים לפי חוק זה...”
אותו דבר בסעיף 23(ג): „הוועדה הפסיכיאטרית כשהיא דנה בעררים לפי חוק זה...”

בסעיף 24(א): „...לערער לפני בית-משפט מחוזי...”

בסעיף 25(א)(2): „...שיקבע מנהל בית-החולים...”

ד. נצד:
בקשר לסעיף 26, אני רוצה שנברר את הענין היטב. נכנס בעל לבית-חולים, מנהל בית-החולים מודיע לאפוטרופוס הכללי, למחרת באים אל האשה ואומרים: אין לך זכויות לנהל את הענינים.

ט. גלובוס:
אולי כדאי להוציא הוראות מיוחדות לאפוטרופוס הכללי אין להתנהג במקרה כזה, ולא להקשות על המשפחה שבא עליה האסון הזה.

פרופ' ויניק:
ברגע שאנחנו מחליטים שעל כל מקרה צריך להודיע לאפוטרופוס, מה הפרוצדורה כאשר החולה יוצא מבית-החולים. לא כתוב שהישות של האפוטרופוס בזה מתבטלת. זה צריך להיות כתוב בחוק.

מר ליבנה:
האפוטרופוס יכול רק לעשות דברים לשמירת הרכוש אין איש יכול לפעול אלא אם אנחנו נותנים לו את הסמכות לכך. האשה או הבן יכולים לפנות לבית-משפט, ואם אחרי בדיקת היחסים מוצאים שהם ראויים להיות אפוטרופסים, אז מסנים אותם.

ד"ר רוטשילד:
אפוטרופוס אינו רשאי למכור שום חפץ מן הבית, הוא רק אחראי עליו, ועל כל הדברים שבמסרו לו.

ג.צ. הרטל:
אני מציע להכניס את המלים „לתקופת אשפוזו” יש מקרים של מחלה קצרה, ולפני שהאיש חלה היו חיים נורמליים בבית, ותארו לכם שפתאום בא איש זר באמצע. איני יכול להציע כרגע איזה נוסח לתיקון, אבל עלינו למנוע מצב כזה. זה דבר עדין ומטובך. יש הרבה דברים מסובכים נפשיים שיכולים לגרום לקטסטרופת במקרים כאלה. הדבר הזה דורש תיקון.

ז' טברסקי:
אני מציעה שתימצא דרך ביחס לאפוטרופוס, ונוציא תקנות בקשר לזה.

בחוק שוויון האשה סעיף 2 כתוב שהיא אפוטרופוס טבעי על ילדיה. זה יישאר לה. אז אני רוצה שיתנו את ההוראות הדרושות שהיא רשאית להשתמש ברכוש הזה לטובת הילדים.

ד. נצד:
אני מציעה שלא נמהר, ונבקש את היועצים המשפטיים להבהיר לנו כמה נקודות מדויגות. אנחנו דנו קודם כל על צד אחד, לא ראינו לפנינו מה קורה במשפחה, ולכן כל מה שיש בחוק איננו מספיק. בסעיף זה יש סמכויות רחבות מאד לאפוטרופוס הכללי, ועל זה יש לחשוב. בלתיים כל התשובות והדעות שנשמעו כאן אינן מספקות.

פרופ' ויניק:
אני מציע לא לקבוע מסמרות בענין האפוטרופוס.

מר ליבנה:
ענין האפוטרופוסות אינו ענין בשכיל החוק הזה. כאן נוצר מצב מסויים המחייב מינוי של האפוטרופוסות על-ידי בית-משפט, בוצר ליקוי וצריכים אין שהוא ללא את זה בשני כיוונים; (א) כדי למנוע הקפאת כל האמצעים הכספיים של המשפחה שאולי היו עד עכשיו בידי החולה; (ב) אותה הגנה עליה דובר כבר שלא יובא אדם לנסיון לבית-חולים ובינתיים ישתלט מישהו אחר על הרכוש. לכן הצענו כאן סידור זמני עד

ס.ל.

שיתמנה אפוטרופוס בדרך החוקית הרגילה, שתהיה כתובת.

ד"ר רוזנטל:

אני מבין את החששות. אפוטרופוס פה זה מנהל נכסים. זו יכולה להיות האשה, הקרוב, מי שיכול ללכת לבית-משפט ולקבל מינוי. אין עיכוב לכך. האפוטרופוס הכללי צריך למסור דו"ח מרגע שנתמנה. איני יודע למה לסבך את הדברים כשאינם מסובכים. נותנים זכות למי שבא למלא את מקומו של החולה.

אני יכול לקבל את התוספת של ד"ר הראל בנוגע לתקופת אשפוזו, אבל זה דווקא הולך בניגוד למה שהוא אומר, כי כתוב: מנהל הנכסים של החולה. אם הוא שוחרר לתקופת נסיון, הוא עדיין חולה.

בנוגע לזכויות - אחיזה, כינוס - אלה סלים לא מסוכנות. הן הוצעו בכוונה, אם הוא עובר על סמכויותיו, הממשלה אחראית לכך. יש חוק משנת 1944 הקובע מה הן סמכויותיו של האפוטרופוס. הוא כפוף למשרד המשפטים. כל הפחד נובע מכך שאלה שאינם משפטנים אינם מבינים זאת. ועוד דבר: סעיף זה הוכנס על-ידי הממשלה כסעיף יסודי בחוק. שד הבריאות עמד על כך שנאום הפתיחה שלו שזה אחד היסודות שאי אפשר להוציא אותו מכל החוק, כי אז הכל משתנה. אני מבקש שלא תדחו את זה.

מר גלובנס:

פרופ' וייניק חשב שאנחנו עומקים רק בחולי נפש, והאפוטרופוס מחכה. המשפט אינו סוגל וקואום. אי אפשר לסדר חוק ולהשאיר איזה מקום פנוי. לא יכול להיות דבר כזה שאני מטפל בחולה נפש ומשאיר את שאלת הנכסים בלתי גמורה.

שמעתי כמה פעמים מפרופ' הלפרין ווייניק להעביר לתקנות. זה לא יועיל לנו. אני סובר כמו חברי שאי אפשר בלי אפוטרופוסות. האפוטרופוס הכללי עומד במקום האפוטרופוס הטבעי. האפוטרופוס הטבעי לא צריך מינוי של בית-משפט. אדם שאינו קטן, בא החוק ומעמיד את האפוטרופוס הכללי. אי אפשר לוותר על זה.

פרופ' וייניק:

אני סאר מדאג ככל שהוויכוח במשך. החוק הזה רוצה להקל על חולה נפש לבוא ולקבל ריפוי. ברגע שאתם מכניסים את ענין האפוטרופוס, כל אדם עם מחלת נפש קלה לא ייכנס לבית-חולים כי הוא ידאג לנכסיו. אינני אומר שאין צורך למצוא דרך, אבל לא זו הדרך.

פרופ' הלפרין:

אני הייתי מציע לדחות את הדיון לעוד ישיבה ואנחנו נברר בינינו את הפרובלימה הזאת.

היו"ר א. אלטמן:

יש שתי הצעות: א) להוציא את הענין; ב) שנדחה את הדיון בסעיף זה. אני מבין את החששות של כולם ואני מבין את התגובות של המשפטנים. היות ורוב החברים רוצים לדחות את הדיון בסעיף זה, אנחנו דוחים אותו לשבוע הבא.

נמשיך עכשיו בסעיפים האחרים.

ד"ר רוזנטל:

בסעיף 29(ב) במקום, הודאות הסעיפים 3, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

אנחנו מחיימים בזה את הדיון, ובסעיף 26 בדון ביום שני בשעה שבע בערב.

היו"ר א. אלטמן:

הישיבה נפתחה בשעה 10.35.

3387